

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **MUDr. V. R.,** zastoupeného JUDr. Lenkou Vančatovou, advokátkou, se sídlem Michalská 10, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy,** se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2010, č. j. MHMP 363059/2010, a ze dne 21. 6. 2010, č. j. MHMP 373369/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2011, č. j. 2 Ad 60/2010 - 37,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2011, č. j. 2 Ad 60/2010 - 37, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením ze dne 8. 4. 2011, č. j. 2 Ad 60/2010 - 37, Městský soud v Praze odmítl podání žalobce podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s."), z důvodu, že jeho žaloba byla opožděná. Napadená správní rozhodnutí (o neprominutí lhůty k podání odvolání a o zamítnutí odvolání ve věci příspěvku na živobytí) totiž měla být žalobci doručena náhradním způsobem dle § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád"). Při doručování do ciziny podle správního řádu může dojít k uložení písemnosti dle § 23 odst. 1 správního řádu a k jeho doručení fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu. Městský soud v Praze pak dospěl k závěru, že byla napadená správní rozhodnutí doručena žalobci fikcí, neboť zásilky si žalobce nevyzvedl, a proto došlo k doručení uplynutím deseti dnů ode dne oznámení, tedy dnem 8. 7. 2010. Na tom nic nemění skutečnost, že žalovaný poté poslal žalobci napadená správní rozhodnutí ještě jednou. Žalobce pak podal žalobu až 3. 11. 2010, přičemž dvouměsíční lhůta pro podání správní žaloby uplynula dnem 8. 9. 2010.

Proti uvedenému rozhodnutí městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž namítá, že se na doručovací adrese v K. náhodou dověděl, že mu byly na poště uloženy dvě obyčejné doporučené zásilky žalované s obvyklou úložní dobou, které byly odeslány v červnu 2010 z podací pošty P. 1. Ani jedna z těchto zásilek nebyla určena do jeho vlastních rukou a oznámení o uložení těchto zásilek na slovenské poště neobsahovala žádné poučení o možnosti jejich fiktivního doručení na slovenském území podle českých právních předpisů. Dále stěžovatel poukazuje na to, že ihned poté se spojil s podatelnou Magistrátu hlavního města Prahy a požádal o nové doručování s tím, že mu byla reálně obě napadená správní rozhodnutí doručena 7. 9. 2010. Stěžovatel dále uvedl, že pokud by městský soud správně určil počátek běhu dvouměsíční lhůty pro podání žaloby, tak by nemohl jeho žalobu jako opožděnou odmítnout.

Nejvyšší správní soud ze soudního spisu konstatuje, že rozhodnutí žalované byla stěžovateli doručována prostřednictvím Slovenské pošty a že součástí poučení v textu Oznámení o uložení zásilky ze dne 28. 6. 2010 nebylo žádné poučení o následcích nevyzvednutí zásilky. Dále Nejvyšší správní soud ze soudního spisu konstatuje, že obě napadená správní rozhodnutí byla stěžovateli doručena dle mezinárodní dodejky dne 7. 9. 2010.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a je řádně zastoupen. Kasační stížnost stěžovatele je tedy přípustná.

S ohledem na to, že stěžovatel napadá usnesení o odmítnutí žaloby, přezkoumal Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí z kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který stěžovatel uvedl v kasační stížnosti, a dále podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že se v řízení podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, postupuje podle správního řádu, pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 66). Zákon o pomoci v hmotné nouzi neupravuje problematiku doručování, proto je třeba postupovat podle § 19 a násl. správního řádu. Správní řád vyžaduje v § 19 odst. 2, aby správní orgán zvolil takovou poštovní službu, aby z poštovní smlouvy vyplývala povinnost zásilku dodat způsobem v souladu s požadavky tohoto zákona. Pokud tedy bude zásilka uložena podle § 23 správního řádu, musí být postup v souladu s dalšími požadavky správního řádu, aby mohla nastoupit zákonem předpokládaná fikce doručování. Správní řád v § 24 připouští doručení fikcí v případě, že nebyl adresát zastižen, pokud je poučen o právních důsledcích nevyzvednutí písemnosti a pokud je mu umožněno uloženou písemnost si ve lhůtě 10 dnů vyzvednout. Tato garance musí být účastníku řízení poskytnuta, ať už se jedná o doručování v tuzemsku či do zahraničí. Podle § 19 odst. 6 správního řádu, nelze-li doručení prokázat, je nutno doručit opakovaně.

Jak vyplývá z obsahu výše uvedeného oznámení o uložení zásilky z 28. 6. 2010, stěžovatel byl sice informován o uložení písemnosti, avšak nebylo mu poskytnuto poučení o právních důsledcích, které nastanou v případě nevyzvednutí písemnosti.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje nezbytnost naplnění všech zákonných podmínek k tomu, aby bylo možno potvrdit právní fikci doručení, a odkazuje na závěry Ústavního soudu ČR, který k této otázce uvedl: „*V případě náhradního doručování je uvedeným ustanovením konstruována právní fikce, že účinky doručení písemnosti nastanou po uplynutí stanovené doby ex lege i vůči tomu, kdo písemnost fakticky nepřevzal. Právní fikce je právně technický postup, pomocí něhož se považuje za existující situace, jež je zjevně v rozporu s realitou a která dovoluje, aby z ní byly vyvozeny odlišné právní důsledky, než ty, které by plynuly z pouhého konstatování faktu (srov. Jean-Louis Bergel: Théorie générale du droit, 2e édition, Paris, Dalloz, 1989, s. 300). Účelem fikce v právu je posílit právní jistotu (srov. V. Knapp: Teorie práva. 1. vydání, Praha, C.H. Beck, 1995, s. 206). Právní fikce coby nástroj odmítnutí reality právem je nástrojem výjimečným, striktně určeným k naplnění tohoto, jednoho z hlavních ústavních postulátů právního řádu v podmínkách právního státu. Aby mohla právní fikce svůj účel (dosažení právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje. Nejsou-li všechny právní náležitosti splněny, není soud oprávněn naplnění fikce konstatovat (viz čl. 2 odst. 2 Listiny, podle něhož lze uplatňovat státní moc jen v případech a mezích stanovených způsobem, který zákon stanoví). … Je-li účelem fikce náhradního doručení posílení právní jistoty, je vyvození právní fikce doručení v situaci, kdy bylo doručováno vadně, postupem, jenž právní jistotu nechrání, ale naopak oslabuje.*“ (srov. nález Ústavního soudu ČR II. ÚS 92/01 ze dne 1. 10. 2002, N 115/28 SbNU 9, dostupný na http://nalus.usoud.cz).

Nejvyšší správní soud rovněž odkazuje na svou judikaturu k otázce náhradního doručení podle správního řádu: „*Splnění podmínek pro uložení doručované písemnosti dle § 23 správního řádu z roku 2004, a tudíž i pro její doručení na základě fikce dle § 24 odst. 1 téhož zákona, pokud si ji adresát ve lhůtě 10 dnů od uložení nevyzvedne, prokazuje správní orgán obvykle tím, že založí do spisu vrácenou obálku s nevyzvednutou písemností, včetně předtištěné doručenky, na níž je zaznamenáno a stvrzeno podpisem doručovatele, že byla tato zásilka určitého data uložena a že bylo v místě doručování zanecháno oznámení o tomto uložení a rovněž poučení o následcích nevyzvednutí zásilky. Pokud takový doklad chybí, je třeba splnění podmínek pro doručení písemnosti na základě fikce prokázat jiným způsobem, a není-li to možné, je nutno vycházet z toho, že k doručení písemnosti na základě fikce nedošlo.*“ (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 26/2009 - 67, dostupného na www.nssoud.cz)

V posuzovaném případě z obsahu soudního spisu vyplývá, že nebyly naplněny zákonné podmínky pro doručení písemnosti na základě fikce, neboť stěžovatel nebyl poučen o následcích nevyzvednutí zásilky. V takovémto případě tedy není možno vycházet z toho, že by napadená správní rozhodnutí byla doručena stěžovateli náhradním doručením podle správního řádu dne 8. 7. 2010, neboť oznámení o uložení zásilky neobsahovala poučení o následcích nevyzvednutí zásilky. K řádnému doručení napadených správních rozhodnutí tedy došlo až 7. 9. 2010.

S ohledem na skutečnost, že žaloba byla podána k poštovní přepravě dne 3. 11. 2010, nezbývá Nejvyššímu správnímu soudu než uzavřít, že dvouměsíční lhůtu pro podání správní žaloby, která počíná běžet doručením správního rozhodnutí, stěžovatel dodržel a žalobu tedy podal včas; důvod odmítnutí stěžovatelovy žaloby spočívající v tom, že žaloba byla podána opožděně, neobstojí. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Brně v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2011

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu